

IN MEMORIAM

ВІКТОР ФЕДОРОВИЧ ПОГОРІЛКО (1938 – 2006)

25 квітня 2006 року на 68-му році пішов із життя відомий учений-правознавець, ім'я якого знане не тільки в Україні, а й далеко поза її межами, доктор юридичних наук, професор, член-кореспондент Національної академії наук України, академік Академії правових наук України, Заслужений діяч науки й техніки України, заступник директора Інституту держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, завідувач відділу конституційного права і місцевого самоврядування цього Інституту ПОГОРІЛКО Віктор Федорович.

Віктор Федорович народився 12 серпня 1938 р. в с. Маринівка Шахтарського району Донецької області. Він пройшов складний життєвий шлях. Після закінчення у 1956 р. середньої школи працював робітником на заводі. З 1958 по 1963 навчався на юридичному факультеті Київського державного університету імені Тараса Шевченка. Працював помічником прокурора, заступником прокурора Липовецького району Вінницької області, помічником прокурора м. Вінниці.

Після цього все життя Віктора Федоровича пов'язане з наукою. Наукову діяльність розпочав у 1966 р., вступивши до аспірантури Інституту держави і права Академії наук УРСР. Успішно закінчив у 1969 р. навчання в аспірантурі, у 1970 р. захистив кандидатську дисертацію на тему «Роль місцевих Рад народних депутатів у здійсненні господарсько-організаторської функції Радянської держави». З 1969 р. по 1973 р. працював молодшим науковим співробітником Інституту держави і права Інституту. З вересня 1973 р. почав працювати у Вищій партійній школі при ЦК КПУ, де пройшов шлях від старшого викладача, доцента до професора, завідувача кафедри радянського державного будівництва і права. З 1988 р. по 1991 р. працював в Інституті політології і соціального управління. У 1988 році захистив докторську дисертацію на тему «Місцеві Ради в механізмі здійснення функцій Радянської держави». В 1989 р. В.Ф. Погорілку було присвоєно звання професора.

Основними напрямками наукових пошуків В.Ф. Погорілка були актуальні проблеми сучасного конституційного права, зокрема проблеми конституціоналізму, конституційного ладу, тео-

рії конституції, конституційно-правових відносин, конституційної відповідальності, прав і свобод людини й громадянина, форм безпосереднього народовладдя, державної влади, парламентаризму, законотворчості, конституційної юстиції тощо. Він був одним із фундаторів теорії інформаційного та муніципального права України. Захоплювався теорією ораторського мистецтва.

В.Ф. Погорілком опубліковано понад 200 наукових праць, із них – 20 індивідуальних і колективних монографій та підручників з проблем конституційного права, зокрема, монографії: «Місцеві ради в механізмі здійснення функцій радянської загальнонародної держави» (1986 р.); «Український парламентаризм: минуле і сучасне» (1999 р.); «Референдуми в Україні: історія та сучасність» (2000 р.); «Конституційно-правові форми безпосередньої демократії в Україні: проблеми теорії і практики» (2001 р.); «Органи державної влади України» (2002 р.); «Державотворення і правотворення в Україні: досвід, проблеми, перспективи» (2001 р.); «Проблеми реалізації Конституції України: теорія і практика» (2003 р.) та ін. Крім того, за його редакцією опубліковано чимало підручників і навчальних посібників, зокрема: «Конституційне право України» (1999, 2000, 2002 р.); «Муніципальне право України» (2001, 2006 р.); «Конституція незалежної України» (2000 р.); «Виборче право України» (2003 р.); «Конституційне право України. Академічний курс» (2006 р.) та ін.

Значну увагу Віктор Федорович приділяв підготовці наукових кадрів. За період своєї наукової діяльності він підготував близько 30 докторів і кандидатів юридичних наук.

Віктор Федорович брав активну участь у законотворчій роботі, зокрема в підготовці Декларації про державний суверенітет України, офіційного проекту Конституції України (у складі робочої групи), низки законопроектів та їхніх концепцій: про інформацію, вибори й референдуми, профспілки, громадянство, проекту Регламенту Верховної Ради України тощо.

За участь у розробці проекту Конституції України та активну законотворчу роботу нагороджений орденом «За заслуги» III ступеня (1996

р.); за активну наукову роботу – орденом «За заслуги» II ступеня (1999 р.). В 2002 р. йому присуджена премія НАН України ім. М.П. Василенка. Нагороджений Почесною Грамотою Верховної Ради України та Почесною Грамотою Кабінету Міністрів України, почесними відзнаками ряду міністерств і відомств України. У 2004 р. за участь у підготовці «Юридичної енциклопедії» удостоєний звання лауреата Державної премії України в галузі науки і техніки.

В.Ф. Погорілко тривалий час викладав курс конституційного права в ряді провідних вищих навчальних закладів України: Київському університеті права НАН України, Київському національному університеті імені Тараса Шевченка, Національній академії управління.

В.Ф. Погорілко виявляв інтерес до дослідження питань теорії та філософії права, був членом редколегії міжнародного часопису «Проблеми філософії права».

Широко відома його громадська та політична діяльність. Він був заступником Голови Центральної виборчої комісії по виборах народних де-

путатів України (1993-1994 рр.), членом Національної ради з питань телебачення і радіомовлення (1994-1998 рр.), членом Міжвідомчої комісії з питань місцевого самоврядування при Кабінеті Міністрів України (з 1998 р.), заступником Голови Всеукраїнської міжвідомчої координаційно-методичної ради з правової освіти населення (з 2001 р.), членом Спілки юристів України (з 1998 р.), Товариства конституційного права (з 1998 р.), Міжнародної асоціації конституційного права (з 2001 р.).

Віктор Федорович був чуйною та інтелігентною людиною, сповна відданою своїй професії. Його знали, шанували й цінували не тільки як відомого вченого та педагога, а й як мудру людину, завжди готову прийти на допомогу. Особиста скромність, толерантність, принциповість і порядність Віктора Федоровича завжди викликали повагу в колег.

Редакція часопису «Проблеми філософії права» глибоко сумують з приводу тяжкої втрати й висловлюють свої щирі співчуття рідним і близьким Віктора Федоровича.